

Tartalom

Újévi köszöntő

Őszi védműszemlék tapasztalatai
(2. oldal)
Könyvbemutató

Pályázati Osztály alakult

Pályázati hírek
(3. oldal)
Országos Víziközmű
Értekezleten vettünk részt

Országos Vízügyes
Erdészeti Értekezlet

Közmunkaprogram

A gyulai termálkút fűrásának
50. évfordulóján
(4. oldal)
Átadták az új Csudaballai
gátörtelepet

Az Országházban voltunk
(5. oldal)
Szanazugi fakitermelés

Vízhozamok egyeztetése
(6. oldal)
Hetvenöt éve alakult
meg a Körös-völgyi
Vízhasznosító Társaság

Víz Világnapi program
(7. oldal)
„Új” Vízügyesek Interjúorozat

Itt járt a Mikulás
(8. oldal)
EDR a vízügyi szolgálatban

Vízgazdálkodási Tanács

Halloween party
(9. oldal)
Használton kívüli
szivattyútelepek
1. rész
Időjárás
(10. oldal)
Vízrajz

Vízminőség

Személyügyi hírek
(11. oldal)
Használton kívüli
szivattyútelepek
1. rész
(12. oldal)

Újévi köszöntő

*Kedves Munkatársaim,
Tisztelt Olvasók!*

A nemrég elbúcsúztatott évre mindannyian elsősorban az alapján gondolunk vissza jó, vagy kevésbé jó érzésekkel, hogy mennyire váltak valóra személyes vágyaink, sikerült-e megvalósítani kimondott vagy titkolt terveinket, az örömök, vagy a nehézségek hagytak-e maradandóbb nyomot bennünk, volt-e születés vagy haláleset a családjában, sikerült-e a gyerek felvételje, stb.

Az új évet köszöntve pedig, amikor boldog (vagy inkább boldogabb) új évet kívánunk egymásnak, azt szeretnénk, ha mindaz, ami jó volt az elmúlt esztendőben, megtartható lenne és emellett minden elmúlt évi rossz is jóra lenne cserélhető.

Ez persze naivitás, még ha tudatosan vállaljuk is szilveszter táján.

„Közös életünket”, az igazgatóság helyzetét, munkáját is kettősség jellemezte 2008-ban. Nehéz külső feltételrendszer mellett is kiegyensúlyozott gazdálkodást tudtunk folytatni, a pénzügyi stabilitásunkat végig megőrizve tudtuk szolgálni a térség vízgazdálkodással szemben támasztott igényeinek a kielégítését, közben pedig biztos megélhetést, kiszámítható körülményeket tudtunk teremteni 270 család számára.

Nagyon sok munkát, energiát fektettünk be a jövőnk érdekében. Ebben a körben említhetem a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési munka érdekében tett erőfeszítéseinket és a pályázati munkát is, amelyekkel az elkövetkező évek fejlesztéseit igyekeztünk megalapozni. A pályázati munka súlyát a szervezeti keretek megteremtésével is jeleztük.

Voltak szép sikereink és persze érték bennünket csalódások is. Néha a saját hibánkból – remélem, ezeket nem követjük

elismét –, néha pedig a külső körülmények, feltételek miatt volt hiányérzetünk.

Nem kell hozzá jóstehetség, ilyen lesz 2009 is!

Lesznek sikerek – remélem minél több – és érnek majd bennünket kudarcok is. Egy ilyen szervezet esetében, mint a miénk, ezek nem kizárólag rajtunk múlnak.

Én azt tartom fontosnak, hogy úgy végezzük a munkánkat, hogy még a kudarcral végződő ügyekben is tiszta lelkiismerettel mondhassuk, hogy mindent elkövettünk a siker érdekében.

A külső körülmények sajnos nehezebbek lesznek 2009-ben, mint az elmúlt években bármikor. A világgazdasági válság hatásai, a pénzpiaci recesszió, a közszférát érintő megszorítások nem sok jóval kecsegtetnek. A költségvetési szerveket érintő jogszabályi változások (változó gazdálkodási szabályok, cégautó-adó stb.), a rendezetlen vagyonkezelői státusz negatív hatásai kétségtelenül nem könnyítik a dolgunkat.

Mégis azt gondolom, van okunk optimistának lenni. Egyrészt sok szép szakmai feladat vár ránk (pályázatok készítése, fejlesztések megvalósítása, felelősségteljes szakértői munka, az ár- és belvízvédelem feladatai, nemzetközi együttműködés stb.), másrészt együtt erősek

vagyunk, eddig is sok, elsősorban reménytelennek tűnő feladatot oldottunk meg eredményesen. Emellett ne felejtjük el, hogy nem csak a rossz dolgok nem tervezhetőek, a jók sem mindig! Úgy, ahogy az elmúlt évben is érték mindannyiunkat kellemes meglepetések, biztos vagyok abban, hogy 2009 is jó néhány ilyen kínál majd számunkra. Fontos, hogy jól éljünk majd ezekkel a lehetőségekkel!

Ebben az évben lezárul majd az igazgatósági generációváltás egy fontos szakasza is. A nyugdíjas foglalkoztatás 2010-től változó szabályai miatt sok, eddig a szakterületén meghatározó munkatársunktól kell majd méltó módon elválnunk. Mindent el fogunk követni a megfelelő pótlásuk érdekében, ezzel összefüggésben az idén is sok lesz az új arc. Kérem, segítsük az új munkatársakat, hogy mielőbb teljes értékű tagjai lehessenek az igazgatóság közösségének.

Megköszönve minden munkatársunknak a 2008. évi eredmények érdekében tett erőfeszítéseit, boldog, kiegyensúlyozott, eredményes és sikeres esztendőt kívánok mindannyiunknak és mindazon partnereinknek is, akik segítik, figyelemmel kísérik munkánkat.

Bak Sándor
igazgató

Őszi védműszemlék tapasztalatai

Az igazgatóság a vízkárelhárítási tevékenységét a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény, a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet és az ár- és belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet alapján végzi.

A védekező szervezetek évente kötelezettek felülvizsgálni a védelmi rendszerüket. Igazgatóságunknál 2008. szeptember 2. és november 7. között megtörtént a védműszemle, melynek során felülvizsgáltuk a védelmi létesítményeket, a védekezés tárgyi, személyi és szervezeti feltételeit, valamint megfogalmazzuk az elkövetkezendő időszak legfontosabb feladatait is.

A 2008. évi védműfelülvizsgálat tapasztalatai:

Árvízvédelem

Az igazgatóság 4108 km² működési területéből 2882 km² (68,7 %) árvízveszélyeztetett, ún. árterületre esik.

A 340,116 km összhosszúságú, KÖR-KÖVIZIG által kezelt védvonalak 53,6 %-a alkalmas (182,217 km) a jogszabályban meghatározott mértékű, mértékadó árvízszint jelentette terhelés előírt biztonságú elviselésére. Ez a védvonal szakasz a műszaki előírásokban és jogszabályokban megállapított méretűre (koronaszint, koronaszélesség, keresztmetszeti méret) van kiépítve.

A Körösök vízrendszerének hazai területén épült öt árvízi szükségtározó: a Mályvádi, Mérgesi, Kutasi, Halaspusztai, valamint a Kisdelta árvízi szükségtározó együttesen 12.163 ha területen 259,7 millió m³ árvíz tömeg szükségtározását teszi lehetővé.

A Vásárhelyi terv továbbfejlesztéséhez illeszkedően fejlesztések szükségesek annak érdekében, hogy a szükségtározók üzemeltetése a jelenleginél biztonságosabb, rugalmasabb legyen.

Bár árvízi szükségtározóink kivétel nélkül üzemképesek, üzembe helyezésük jelenleg nem megoldott, mert a robbantásos megnyitással megbízott ÁBK SZ. Kht. 2008. december 31-én megszűnt, így módon megszűnt a robbantás személyi háttere is. Jelenleg nincs olyan szervezet, amely felkészült lenne ezen speciális feladatra és rendezetlenek a robbantás tárgyi feltételei (robbanó és segédanyagok biztosítása, készleten tartása) is.

Védőtöltéseinket kaszállással és domborítással tartottuk karban, valamennyi első és másodrendű védvonalunkon kétszeri kaszállás történt.

Az árvízvédelem alaplétesítményét jelentő, fokozottan igénybevett töltés-koronáink 34%-án végeztünk egyszerű domborítást. Másodrendű védvonalaink védképessége megfelelő.

Megkezdjük a szanazugi hullámtéri erdő kiöregedett, balesetveszélyes fáinak kitermelését, újraterelését. A fiatal,

egészséges egyedek helyben maradnak, csak azokat a fákat távolítjuk el, amelyek balesetveszélyt jelentenek. Terveink szerint 2010-ig befejeződnek a munkák, és keményfás társulás telepítésével újítjuk fel az erdőt.

Árvédelmi raktárainkban rendelkezünk az azonnali védekezés megkezdéséhez szükséges készletekkel. A különleges felkészültséget igénylő feladatokra kiképzett és felszerelt, regionális hatáskörű védelmi osztagunk személyi állománya stabil, tagjai gyakorlottak.

Az igazgatóság műszaki irányító- és gátóri állománya feladatait magas szinten képes ellátni.

Hírközlő és informatikai hálózatunk mindenkor működőképes. Vízrajzi észlelőhálózatunk az ISO 2001. minőségbiztosítási rendszer követelményeinek eleget téve, megfelelően működik.

Az önkormányzati kezelésű körtöltések egy kivételével alkalmasak a védekezésre, bár állapotuk változatos képet mutat. A kivételt képező körtöltés a Dévaványai, amely azért alkalmatlan védekezésre, mert 5,6 km hosszon nincs kiépítve.

Igazgatóságunk munkatársai részt vettek az EU-HUROMEX 2008. elnevezésű nemzetközi, illetve a Békésvédelem 2008. nevű hazai szervezésű, árvízvédelmi elemeket is tartalmazó katasztrófavédelmi gyakorlaton. A gyakorlatok során kifogástalan együttműködés és adatáramlás valósult meg a résztvevők között, ezért mindkét eseményt eredményesnek ítéljük.

A védműszemle tapasztalatai alapján 2009 évben is tovább kell folytatni az árvízvédelmi műveink fenntartását, karbantartását, meg kell őrizni az őri személyzet szociális ellátottságának és munkakörülményeinek színvonalát. Összesen 27 műtárgy igényel mielőbbi javítást.

Belvízvédelem

Belvízvédelmi szempontból az év átlagos volt, hidrometeorológiai és hidrológiai okokból jelentős belvizek nem alakultak ki. Ennek ellenére lokális csapadékok, valamint a folyókon levonuló kisebb – több esetben árvízvédelmi készlettség szintet el nem érő – árhullámok következtében kilenc periódusban került sor I. fokú belvízvédelmi készlettség elrendelésére, melyek összesen 68 napot jelentettek.

Az őszi védműszemlén 730 km főművi csatornát, és 30 db összesen 132 m³/s kapacitású belvízátemelő szivattyútelepet vizsgáltunk felül.

E műveken az év során az alábbi munkavégzések történtek:

A korábbi évek kedvező tapasztalatai alapján a KvVM a tavaszi időszakban egy esetleges védekezésre való felkészülés érdekében azonnali, halaszthatatlan karbantartási munkák elvégzésére preventív jelleggel adott lehetőséget. Vízfolyásgátló

akadályok eltávolítása történt a Holt-Sebes-Határér-összekötőcsatornán 14090 fm hosszon úszónádvágózással, az Eleki főcsatornán 2799 fm hosszon gyökérvonás kotrással és 22085 fm hosszon HIDROT kaszállással, valamint a Malomzug-Décsipusztai főcsatornán 2754 fm hosszon gyökérvonás kotrással.

Műtárgyjavítás keretében elvégeztük a Mezőberényi-főcsatorna állékonyságának helyreállítását, a Gyula II. szivattyútelep gépi gereb felújítását.

Fenntartási munkák keretében 141,6 km csatorna gaztakarítása történt meg.

Kis beruházások során megvalósult a Hollózug szivattyútelep károkozás utáni helyreállítása, a Vargahossza szivattyútelep motorindító kapcsoló javítása és a Békés III. szivattyútelep elektromos kapcsolószerkevény cseréje.

Az őszi szemlén megállapítottuk, hogy a medrek gaztakarítottsági állapota alatta marad az elvárható szintnek, a csatornák vízszállító képessége 50 % arányban nem éri el az engedélyes állapot felét. Az igazgatóság szivattyútelepei üzemképesek, két esetben van szivattyútelepi kapacitás kiesés, a Békés III. szivattyútelepen lévő négy gépegységből a 4. számú elektromos hiba következtében, balesetvédelmi szempontból nem indítható, valamint a Siratói szivattyútelep elektromos motorhiba miatt, nagy fordulaton nem üzemeltethető.

A vízügyi igazgatóság a belvízvédelmi szakaszok védelmi terveivel rendelkezik. A vízrendezési művek vízjogi üzemeltetési engedélyeinek korszerűsítése az engedélyező hatósággal egyeztetett program keretében jelenleg folyik, mely a jövő évben fejeződik be.

Az igazgatósági kezelésű állami főművek fejlesztésére, rekonstrukciójára központi pályázat nincs, erre a regionális operatív program ad lehetőséget.

Igazgatóságunk 2008. június 2-án a Mezőberényi belvízrendszer (Fazekaszugi öblözet) fejlesztése és a Szeghalmi belvízrendszer rekonstrukciója pályázatokat nyújtotta be. Az első pályázatunkat hiánypótlások után elfogadták. A Szeghalmi belvízrendszer esetében a pályázatot formai okból kizárták, mivel a rekonstrukcióra tervezett művek kis arányban nem a Dél-Alföldi régió területére esnek. Így a vízgyűjtő területen a vízgazdálkodás érdekei háttérbe szorulnak, ezért a pályázattal kapcsolatban egyedi elbírálási kérelmet nyújtottunk be, melynek eredménye még nem ismert.

Összefoglalóan megállapíthatjuk, hogy az előzőekben jelzett problémákon túlmenően a védekezés infrastruktúrája működőképes, a védekezéshez szükséges induló erőforrások, a védelmi tervek és a műszaki irányítás feltételei rendelkezésre állnak, a szervezet felkészültsége megfelelő.

Kisházi Péter Konrád, Szabó János

Könyvbemutató

Fejér László, Kóthay László és dr. Szlávik Lajos

A Duna Múzeum szervezésében 2008. december 11-én került sor a **111 vízi emlék Magyarországon** című könyv bemutatójára Esztergomban, a Szent Adalbert Képzési, Lelkiségi és Konferencia Központban. A 2008-ban meghirdetett Vizek Éve a turizmusban turisztikai akcióhoz a hazai „vizes” szakma is kapcsolódott. A vízügyi ágazat életében jelentős, hogy ez alkalomból sor került a hazai vízügyi emlékhelyek számbavételére, amelynek eredményeképpen dr. Szlávik Lajos és Fejér László szerkesztésében elkészült a könyv.

A könyvbemutató ünnepi keretek között zajlott. A Duna Múzeum nevében Szalkai Tímea múzeum-igazgató köszöntötte a megjelenteket.

Kóthay László vízügyi szakállamtitkár megnyitójában hangsúlyozta a turizmus és a vízügyi szolgálat kapcsolatának jelentőségét. Szólt arról, hogy a könyv hiányt pótol, mivel az egész országot lefedő, hasonló jellegű munka ez ideig nem készült. A megjelentetésének célja, hogy

minél többen megismerjék azokat a vízi létesítményeket, amelyek a magyar vízgazdálkodás szerves részét alkották. Az államtitkár megköszönte a szerzőpáros munkáját, ugyanakkor köszönetet mondott a környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok mintegy 100 munkatársának is, akik részt vettek a könyv anyagának összegyűjtésében.

A Magyar Turizmus Zrt. Marketingigazgatósága nevében Sztojanovics Kristóf termékcsoport-vezető méltatta a kiadvány jelentőségét.

A könyvbemutatón a szerzők ismertették a könyv tartalmát. A látott szivattyútelepek, zsilipek, víztornyok, vízi emlékek életre keltek szavaik nyomán. A szakmában dolgozóknak és a szakma iránt érdeklődőknek egyaránt ajánlják a könyvet.

A kiadványhoz a vízi emlékekről Víz Zsigmond múzeumi fotós készítette a művészi kivitelű fotókat.

Az igazgatóságunk területéről 10 jelentősebb vízi emlék történetével ismerkedhetünk meg a könyvben.

Bátai Jánosné

Pályázati Osztály alakult

Igazgatóságunknál 2008. október 14-én megalakult a Pályázati Osztály. Osztályvezető Varga Melinda, osztályvezető helyettes Kopcsák András, ügyintézők Nagy Mariann és Molnár Katalin.

Az új osztály hatáskörébe tartozik az igazgatóság pályázatainak összeállítása, lebonyolítása, az elnyert pályázatok műszaki megvalósulási folyamatának koordinálása és a projektek lezárása. A szakszerű teljesítéshez szakértelmükkel továbbra is hozzájárulnak a szakágazatok.

Az osztály feladatai többek között a pályázatfigyelés, a lehetséges partnerek felkeresése, projektmenedzseri tevékenység ellátása, a nyilvánosság tájékoztatása és az igazgatóság pályázattal kapcsolatos fórumokon való képviselése.

A Pályázati Osztály tevékenységének pontos szabályait a K-1801-1/2008. számú Igazgatói Utasítás, valamint a K-1801-5/2008. számú Ügyrend tartalmazza.

A Pályázati Osztály jelenleg a következő projektek lebonyolítását koordinálja:

Körösladányi duzzasztó hosszirányú átjárhatóságának biztosítása;

Fazekaszugi belvízöblözet kapacitásfejlesztése;

Vízgazdálkodási tervezés konstrukció – vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése;

Árvízi kockázati térképezés és stratégiai kockázatkezelési terv készítése;

Komplex Tisza-tó projekt (TIKEVIR+Tisza-tó);
Monitoring állomások mérés-automatizálása;
Bodoky Károly Vízügyi Múzeum Hosszúfok I. szivattyútelep épületének felújítása;

Elbírálás alatti projektek:

Kisdelta árvízi szükségtározó korszerűsítése;

Mályvádi árvízi szükségtározó fejlesztése;

Kettős-Körös árvízvédelmének fejlesztése.

dr. Horváth Petra, Molnár Katalin

Pályázati hírek

A Fazekaszugi belvíz-öblözet kapacitásfejlesztése elnevezésű pályázatunkat a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség támogatásra érdemesnek ítélte. Közel 776 millió Ft áll rendelkezésre ahhoz, hogy a projekt célkitűzései megvalósuljanak.

A Hármas-Körös bal partján, Gyomaendrőd és Szarvas között található Fazekaszugi szivattyútelep kapacitása megduplázódik oly módon, hogy a jelenlegi GANZ szivattyú mellé egy új, 1500 l/s teljesítményű szivattyút építenek be. A Fazekaszugi-főcsatorna torkolati szakasza is bővül a vízszállító képességének növelése érdekében és 1000 m hosszon burkolatot kap. Fejlesztésre és

stabilizálásra kerül a csatorna földmedre kotrással, rézsűigazítással, és ahol szükséges szelvénybővítéssel. A fejlesztéssel érintett nyomvonalon a műtárgyak is átépülnek.

A Fazekaszugi belvízöblözet kapacitásának növelésével lehetőség nyílik arra, hogy az öblözet teljes körű vízrendezése megvalósuljon a kapcsolódó közcélú, önkormányzati és magánfinanszírozású beruházások által. Várhatóan jelentősen csökkennek majd a belvízkárok, s a mezőgazdasági termelés jövedelmezősége is növekszik.

Varga Melinda

Országos Víziközmű Értekezleten vettünk részt

Ebben az évben az Országos Víziközmű Szakmai Konzultációt a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Vízgazdálkodási Főosztályának szervezésében 2008. november 4-5-én, Siófokon tartották, melyen a főosztály, a VKKI és a környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok víziközmű szakemberei vettek részt.

A kétnapos rendezvényen igazgatóságunkat Réti László, Szabóné Wiszt Mária és Tóthné Ambrus Éva képviselte.

A szakmai konzultáció résztvevői tájékoztatást kaptak a Vízgazdálkodási törvény előkészítés alatt lévő legújabb módosításáról. Ezt a módosítást víziközműves szempontból kiemelten fontossá teszi az a tény, hogy e szakterület tulajdonosi, szolgáltatási, szolgáltatásbiztonsági, díjképzési, stb. kérdéseit eredetileg egy önálló Víziközmű törvényben kívánták szabályozni. A közelmúltban azonban a törvény megalkotásának gondolatát a törvényhozók elvetették. Ezért a korábban a Víziközmű törvényben szabályozni tervezett legfontosabb kérdések is a

Vízgazdálkodási törvény követhető módosításában fognak várhatóan napvilágot látni.

A szakkonzultáción áttekinítettük az ivóvízminőség-javító program megvalósításához kötődő legfontosabb elemeket, a nemzeti szennyvízelvezetési és tisztítási program által megjelölt feladatokat és azok teljesülését, valamint a víziközmű szakterület beruházásainak megvalósításával kapcsolatos pályázati rendszerek és az azokban való közreműködés részleteit.

Az elméleti konzultációk, viták lefolytatásán túl, lehetőségünk volt a siófoki központú Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. több vízellátási és szennyvízelvezetési-, tisztítási létesítményének a felkeresésére, és a megvalósítás, az üzemeltetés szakmai kérdéseinek helyszíni egyeztetésére.

A rendezvény az említett hivatalos programokon kívül jól szolgálta a víziközműves szakterületen dolgozók közvetlen, személyes kapcsolatainak erősödését is.

Réti László

Közmunkaprogram

Igazgatóságunknál a 2008. június 1.–október 31. közötti időszakban végrehajtott 2008/6. számú Vízügyi Közmunkaprogram befejeződött.

A program időtartama alatt – a kisebb fluktuáció miatt – a vállalt 80 fő foglalkoztatása helyett, 84 fő közmunkást foglalkoztattunk. A közmunka pályázat előírása szerint 15 fő OKJ-s könnyűgépezői képesítését vállaltuk, melyet maradéktalanul teljesítettünk, mind a 15 fő sikeres vizsgát tett, könnyűgépezői bizonyítványt és jogosítványt szerzett.

A program időszaka alatt az elvégzett munkamennyiségek az alábbiak szerint alakultak:

Árvízvédelmi töltés és szivárgócsatorna gaztakarítása 983 480 m². Árvízvédelmi töltés és szivárgócsatorna cserjeirtása 39 940 m². Belvízvé-

delmi csatornák gaztakarítása 308 600 m². Belvízvédelmi csatornák cserjeirtása 36 870 m².

A program befejeztével elkészített és benyújtott elszámolásunkat az ellenőrző szervezet elfogadta.

A monitorozó szervezet képviselője a zárójegyzőkönyvben az alábbi megállapításokat rögzítette: „Az igazgatóság a szakaszmérnökségek irányításával, ellenőrzésével rendkívül jól megszervezte a közmunkások munkavégzését, annak ellenőrzésébe bevonták a gátőri és csatornaőri hálózatot. A közmunkát irányító személyzet pontosan, megbízhatóan, hozzáértően végezte a program irányítását.”

Míndez a programban résztvevők jó munkavégzésének az elismerése.

Bányai Géza

A gyulai termálkút fúrásának 50. évfordulóján

Mészáros László, Csath Béla és Dina Gábor

Az Erkel Hotel Gyógy szálló tükörtermében 2008. december 8-án kihelyezett előadói ülést tartott a Magyar Hidrológiai Társaság Békés Megyei Területi Szervezete és a Várfürdő Kft. közös szervezéssel.

A Gyulai Várfürdő termálvíz ellátását biztosító B145 termálkút fúrásának 50. évfordulójára emlékeztek a résztvevők.

Dina Gábor, igazgatóságunk felszín alatti vizekkel foglalkozó csoportjának vezetője rövid bemutatót tartott a kút hidrologiai körülményeiről, a hasznosítható termálvíz készletekről.

Csath Béla, aranyokleveles bányamérnök – aki a kút fúrásánál személyesen is jelen volt – összefoglalta a termálkút kivitelezésének, illetve a fürdő építésének, majd működésének

– az elmúlt 50 év alatt – az írott sajtóban megjelent híradásait. Láttunk képeket, hallottunk írásokat – többek között – a kútból feltörő gőzfelhőről, az 50 m-es medence építéséről, a fürdő gyógyvizének áldásos hatásairól, a vendégek számára alakulásáról.

Visszaemlékezése befejezésekként, annak anyagát átadta Mészáros Lászlónak a Gyulai Várfürdő Kft. műszaki igazgatóhelyettesének, aki következő előadóként a vezetésével történt eddigi átalakításokról, korszerűsítésekről, többek között az 50 m-es medence téliesítéséről, a gyermek-élménymedence- és a wellness részleg építéséről tartott előadást, szórakoztató beszámolóval, majd a további fejlesztési elképzelés látványterveit mutatta be.

Kőváriné Szabó Erzsébet

Országos Vízügyes Erdészeti Értekezlet

Az Országos Vízügyes Erdészeti Értekezletet 2008. november 25–26-án rendezték meg Győrött, az ÉDUKÖVÍZIG Kálóczy téri csónakházában a 12 környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság erdészeti szakembereinek részvételével.

Az első napon három témában, az új Erdőtörvény tervezetéről, a nagyvízi levezetősáv kialakításáról, és a NATURA 2000 területekről hangzottak el előadások.

A második napon a hullámterti erdőgazdálkodás és a természetvédelem kapcsolatát elemezve, a Szigetközi hullámterti vízpótló rendszert tekintettük meg. A nemesnyárák, őshonos fajok alkalmazhatóságát, a hódok elterjedését, károkozását vizsgáltuk a Kisalföldi Állami Erdőgazdaság és a szakaszmérnökség vezetésével. A két nap alatt tartalmas és színvonalas szakmai programban volt részünk.

Papp Sándor

Átadták az új Csudaballai gátörtelepet

A Hortobágy-Berettyó főcsatorna bal oldali védvonalán, az Ecsegtalvi árvízvédelmi szakasz (12.06.) egyik fontos gátörtelepe, a Csudaballai gátörtelep nem felelt meg az elvárásoknak. A telep egy belvízzel veszélyeztetett, mély fekvésű területen, a múlt század elején épült. Épületei szerkezetileg teljesen elavultak, gazdaságos felújításukra nem volt lehetőség, ezért egy új gátörtelep építéséről született döntés.

Az új gátörtelep a régi teleptől mintegy 300 méterre, a régi örtelepnél 2,5 méterrel magasabb terepszinttel rendelkező helyen, a Hortobágy-Berettyó bal part 22+100 tkm szelvényében, a Túrkeve 0265/10 hrsz-ú, 1,0 ha terület nagyságú ingatlanon lett kialakítva.

A kiviteli és engedélyes tervek 2007. évben készültek el. A jogerős építési engedély alapján a kivitelezés 2008 februárjában kezdődött. Elsőként a telek közműellátásának biztosítására került sor. A gátörtelep vízellátására 89,7 m talpmélységű kút épült. Az elektromos energia ellátásra egy új transzformátorállomás létesült. A területen gátör szolgálati lakás és különállóan műszaki, segédőri pihenő épület helyezve. Az I. ütemben 2,5 szobával, konyhával, kamrával, fürdőszobával, WC-vel és kazánházzal rendelkező 90,95 m² hasznos alapterületű, egyszintes, nyeregteretű, egyszerű kialakítású gátör szolgálati lakás épült meg, továbbá az udvari vízvezeték hálózat, a szennyvízelvezető rendszer, valamint a zárt szennyvízgyűjtő akna és tűzvíz tározó.

A teljes értékű gátörtelep a II. ütemben a műszaki segédőri pihenő épület, a belső úthálózat, valamint a kerítés megépítésével

A Csudaballai gátörtelep

valósult meg. A műszaki segédőri pihenő épület 86,19 m² hasznos alapterületű, pihenő helyiségeket, teakonyhát, vizesblokkot, garázst és kézi raktárt foglal magában.

Mindkét épület hagyományos építési móddal, korszerű anyagokkal készült, különös figyelemmel a hőszigetelési előírások betartására. A kivitelezésnél hangsúlyt fektettünk arra, hogy a két épület azonos szerkezeti és megjelenésbeli kialakítású legyen.

A telep megközelítésére belső, szilárd

burkolatú betonút épült 260 m²-en. A telken belüli parkolásra 3 férőhelyes várakozóhely létesült. A gyalogosforgalom biztosítására 40 m belső járda, a töltésre való feljutásra rézsülépcső, a 027 m²-es udvaron acél oszlopokra erősített drótfonatos kerítés készült.

A kilenc hónap alatt – saját és központi forrásból – megvalósított beruházásnak köszönhetően a telep biztonsággal el tudja látni a védelmi funkcióját.

Schiffert András

Az Országházban voltunk

December közepén az Ifjúsági Klub szervezésében, Schalbert Dóra közreműködésével igazgatóságunk dolgozói és családtagjai országgházi látogatásra utazhattak.

A jeges szélben a Parlament épülete előtti kordon mellett, egy általános iskolásokból álló csoport után várakoztunk izgatottan. Egy szimpatikus öregúr jött elénk, az idegenvezetőnk. Már a belépés izgalmas volt, hiszen egy fémdetektoron keresztül kellett átmennünk. Előkerültek a zsebekből a bicskák, a nadrágokból az övek, a táskákból a kulcstartók. Az épületben a Köztársasági Őr ezred egy tisztje is végigkísért bennünket.

A mintegy negyven perces séta során megtudhattuk – többek között – az építés körülményeit, a márványosz-

lopok történetét, a csilláregők kicserélésének praktikáját, a szivartartóban tárolható szivarok számát. Ami azonban igazi élmény volt, az a korona, illetve a terem látványa, ahol elhelyezték. Meghatottan álltunk és hallgattuk a teremben, a körben elhelyezett oszlopokon lévő szobrok, uralkodók történetét. A parlamenti üléstermet az alsóházi (piros) előszobán keresztül közelíthettük, illetve a köztársasági elnök páholyából tekinthettük meg. Mindenkit meglepett, hogy milyen kicsinek, szűknek tűnt a terem, ahol az országgyűlési képviselőink a törvényeket hozzák. A látogatás végén az alagsorban lévő menzán ebédelhettünk meg. A menü felejthető, azonban az élmény felejthetetlen volt.

Kővárini Szabó Erzsébet

Szanazugi fakitermelés

Fakitermelés

Ahogy a Körös-vidéki Hírlevél 2007. szeptember – októberi számában értesülhettünk róla, Szanazug gyulai oldalán, a szabadstrand melletti mintegy 3,0 ha-os, 50 éves óriásnyár állomány véghasználatának első ütemére 2008 októberében került sor.

Első ütemben a bekerített, bérelt területrészekén történt a termelés, mintegy 0,5 ha területen.

A fák kivágása az épületek közelsége miatt különleges felkészültséget és figyelmet igényelt. A bérlők közreműködésével, vállalkozó bevonásával, darus és hagyományos technika alkalmazásával, négy hét alatt sikerült végrehajtani a feladatot úgy, hogy a vágásterület takarítá-

sa is megtörtént. Szerencsére az időjárás kedvezett, és a közel 40 m-es fákat sikerült károkozás nélkül kitermelni. November – december hónapban a visszamaradó tuskók kiforgácsolása, a bérelt területek helyreállítása, a kitermelt fák szomorúfüzékkel történő pótlása is befejeződött.

Második ütemben, 2009 őszére tervezzük a visszamaradó, üzemtervezett erdőterületeken az óriásnyarak kitermelését, és az azt követő természetszerű erdőfelújítást. A fakitermelés a visszamaradt erdőrészekén hagyományos módszerrel, kőrís, szürkenyár hagyásfák, hagyásfoltok lehetőség szerinti kíméletével fog történni.

Papp Sándor

Károsodott óriásnyár

Vízhozamok egyeztetése

A Magyar-Román Vízügyi Bizottság a XV. Ülésszakán döntött úgy, hogy a két ország szakértői évente egyeztessék a határt metsző folyók jellemző vízhozamait. A hangsúly az évenkénti egyeztetésen van, hiszen egyeztetés korábban is történt csak nem ilyen gyakorisággal, hanem ad hoc jelleggel. Az egyeztetés módszertanára a XV. Ülésszak 4. melléklete ad javaslatot, miszerint:

A határszelvényekre jellemző vízhozamok alatt a következő vízhozamokat értjük a megengedett eltérések figyelembevételével:

– évi $Q_{\text{közepes}}$, (megengedett eltérés $\leq \pm 5\%$),

– havi $Q_{\text{közepes}}$ (megengedett eltérés $\leq \pm 6\%$), valamint

– havi Q_{min} és Q_{max} (megengedett eltérés $\leq \pm 10\%$).

Eltérés alatt a két ország által, a határszelvényhez legközelebb eső vízhozamnyilvántartó állomások jellemző értékei közötti eltérést kell érteni, és a fent megadottaknál nagyobb eltérést (vízhozam, időpont) mutató esetekben egyedi vizsgálatokat szükséges végezni.

Az egyedi vizsgálatok metodikáját a XVI. Ülésszak 5. melléklete szabályozza, amely előírja, hogy amennyiben az eltérések a megengedett hibahatároknál nagyobbak, akkor nem az állomáspárok átlagát kell a határszelvényen átfolyó jellemző vízhozamnak tekinteni, hanem figyelembe kell venni az állomáspárok közötti folyószakaszon a mesterséges és természetes hatásokat is. Ezek a hatások vízbevezetések, vízkivételek, jég, illetve duzzasztók általi visszaduzzasztó hatásokat, esetleg árvízi levonulásokat jelentenek.

A fentiekben vázolt elvek szerint az első egyeztetés (2003. évre vonatkozóan) 2006-ban történt, azóta évente folytatódik a teljes

magyar-román határszakaszra kiterjedően. Egyeztetést végzett Nyíregyháza és Kolozsvár a Szamos, a Túr és a Kraszna, Debrecen és Nagyvárad a Berettyó, Gyula és Nagyvárad a Sebes-Körös, a Fekete-Körös és a Fehér-Körös, valamint Szeged és Marosvásárhely a Maros tekintetében.

A lemaradásokat behozva, a 2006-os év egyeztetésére 2008. október 27-én, Nagyváradon, a 2007-es év véglegesítésére november 6-án, Gyulán került sor. A tapasztalatok hasonlóak voltak a korábbi években megállapítottakéval, azaz a legtöbb megengedett eltéréseken kívüli adat a havi Q_{min} tekintetében fordul elő. Logikailag persze belátható, hogy ez természetes is, hiszen kis vízhozam értékeknél már kis vízhozam különbség is nagy eltérést tud okozni %-ban, azonban éppen ilyenkor van értelme figyelembe venni az állomáspárok közötti szakaszokon a természetes és mesterséges vízbevezetéseket és vízkivételeket. Ezáltal az eltérések jelentős része a megengedett határérték alá került. További javulást okoz a téli hónapokban a román fél által végzett jégkorrekció, illetve különösen a $Q_{\text{közepes}}$ és Q_{max} értékek megengedtnél nagyobb eltéréseinél az előforduló árhullámok levonulási időkülönbségének a meghatározása.

Ha mindezeket a korrekciók lehetőségeket megvizsgáljuk és figyelembe vesszük, akkor az eltérések minimalizálhatók és a határszelvényeken átfolyó, jellemző vízhozamok jól meghatározhatók. Így történt ez a 2003-as évtől kezdődően minden évre, ami kiváló alapot jelenthet a későbbiekben a statisztikai vizsgálatok elvégzéséhez, illetve a számbavehető vízkészletek pontos meghatározásához.

Kiss Attila

Hetvenöt éve alakult meg a Körösvölgyi Vízhasznosító Társaság

A vízimérnökök sorából az 1920-as években egy kiváló és jövőbe tekintő, közgazdasági látókörű egyéniség emelkedett ki, Sajó Elemér. A Földművelésügyi Minisztériumba 1928-ban került. A Vízügyi Főosztály irányítását 1930-ban vette át. Még az év tavaszán közreadta a magyar vízügyi politika alapelveit és irányvonalait megfogalmazó Emlékirat vizeink fokozottabb kihasználására című munkáját, melyben felhívta a figyelmet a vízhasznosításra. Ez a vízgazdálkodási program többek között kiterjedt a Tiszántúli öntözésének tervére is. Ennek hatására alakult meg 1931-ben a Földművelésügyi Minisztériumban az úgynevezett Öntözési Bizottság. Sajó Elemér és Trummer Árpád szerkesztésében 1933-ban megjelent az Újabb tanulmányok az öntözésről című írás, azzal a céllal, hogy az öntözés iránt felkeltsék az érdeklődést.

Az 1929. évi III. sz. törvény és az 1930-ban megjelent emlékirat ismeretében Békés megyében dr. Márky Barna alispán mozgalmat indított a hajózás és öntözés mielőbbi beindítása érdekében. Úgy gondolta, hogy a vízügyi politika megvalósítása a megye gazdasági

és kereskedelmi életében nagy fellendülést hoz, és a szociális viszonyok javulását eredményezi. Az egész Békés vármegyét érintő, a Körösök hajózását biztosító elgondolás megvalósításához többen csatlakoztak. Ezek közül kiemelkedett dr. Sebők Elek ügyvéd, aki akkor a békési székhelyű Hosszúfoki Ármentesítő Társulat alelnöke volt. E két fontos személy hozta mozgásba e nagy jelentőségű ügyet. Azon fáradoztak, hogy olyan társaságot hozzanak létre, amely segíti e terv mielőbbi megvalósítását. Sebők rendíthetetlenül dolgozott. Megismerte Sajó Elemér mérnököt és a Vízügyi Főosztály több alkalmazottját, akiktől sok segítséget kapott. Gyulán a Rotary Clubban Sebők előadást tartott a Magyar vízi utak nemzetközi vonatkozása címen. Az 1933-as év elején úgy látszott, hogy az országos Alföldi Bizottságon belül, mint Békés megyei tagozatot hozzák létre társaságukat. Dr. Márky Barna továbbra is eredményesen dolgozott annak érdekében, hogy a Körösök menti települések támogatását megnyerje. Az év nyarára annyira jutott a mozgalom szervezése, hogy dr. Márky Barna alispán alakuló ülésre hívta

az érdekelteket. Az alakuló ülést 1933. június 22-én tartották Gyulán. Először Lampl Hugó, a Földművelésügyi Minisztérium Vízirajzi Osztályának műszaki tanácsosa, a Körösök kiváló ismerője tartott tájékoztatást a tervezett hajózás és öntözés technikai megoldásáról. Ezután a Körösvidéki ármentesítő társulatok és egyéb érdekeltségek, az érintett települések részvételével alakult meg a Körösvölgyi Vízhasznosító Társaság. A résztvevők ismerték egymást. Tudták ki mennyit tett eddig ezért a társadalmi mozgalomért. Így a társaság elnökévé dr. Márky Barna alispánt, ügyvezető elnökévé dr. Sebők Eleket, a két kezdeményező és mozgató személyt választották meg.

A megalakult Vízhasznosító Társaság Intéző Bizottsága ezután váltakozó helyeken, Gyulán a Folyammérnöki Hivatalban, és az alapító nyolc ármentesítő társulat székhelyén tartotta üléseit. A következő Intéző Bizottsági üléseken alapszabályt alkottak és a Körösök hajózhatóvá tétele érdekében emlékiratot szerkesztettek. 1933. december 15-én Gyulára érkezett Kállai Miklós földművelésügyi miniszter. Másnap Gyulán országos baromfi-, ga-

lamb- és házinyúl kiállítást, majd Békéscsabán vármegyei búza kiállítást nyitott meg. Báró Urbán Gáspár, a Mezőtúr-Mesterszállási Ármentesítő Társulat elnöke, szóbeli tájékoztatás után átadta a Körösvölgyi Vízhasznosító Társaság emlékirata a Körösvölgy vizeinek hasznosításáról című iratot a miniszternek.

A földművelésügyi miniszter intézkedése alapján a minisztérium Vízirajzi Intézetének a Körösvölgyi Vízszabályozások Tervezési csoportja szinte napok alatt munkába állt és megkezdte a Körösök hajózhatóvá tétele érdekében a Békésszentandrás duzzasztó tervezését. A csoportban nyolc kinevezett mérnök és egy műszaki rajzoló dolgozott. A statikus tervező Dr. Mosonyi Emil volt, aki az 1990-es évektől többször járt igazgatóságunknál.

A Békésszentandrás duzzasztó építésének általános terve 1936 márciusában készült el. Október 1-én ünnepélyes keretek között indultak meg a munkálatok. Nagyobb számú építési munkák a duzzasztó építésénél a következő évben indultak be az 1937. XX. Tv. (öntözési törvény) életbe lépése utáni költségvetési évben, amikor a költségfedezet rendelkezésre bocsátotta az építő Országos Öntözésügyi Hivatal. A Tiszántúli vízgazdálkodási létesítmények céljaira ez a törvény 14 éven keresztül, évi 5 millió pengőt, azaz összesen 70 millió pengőt biztosított.

† Góg Imre

Víz Világnapi program

Világszerte 1994 óta, minden évben március 22-én ünneplik a *Víz Világnapját*, amikor megemlékeznek e természeti kincsről, más és más összefüggéseire rámutatva. A *Víz Világnapja* központi

témája 2009-ben a határmenti vizek lesznek. Az országos Víz Világnapi pályázati kiírás az igazgatóság honlapján, a www.korkovizig.hu Zöld-Pont Iroda alatt lesz megtekinthető.

Bátai Jánosné

„Új” Vízügyesek – Interjúsorozat

Bujdosó Szabolcs

Mondja még nekem valaki rosszállóan, hogy „Ezek a fiatalok!” – az nem ismeri Bujdosó Szabolcs kollégámat!

Szabolcs egy érett férfi, azok közül is a legkiválóbbak gyakorlati tapasztalatával rendelkezik, mindent „megbüttyköl”, megjavít, átalakít (feltehetően szülei jó nevelésének is köszönhetően), ugyanakkor az Ő korára jellemző ifjonti hévvel, ambícióval bír.

Állíthatom ezt minden elfo­gultság nélkül, hisz köztünk bő harminc év korkülönbség van.

– *Honnan jöttél?*

– Szüleim Gábortelepen, Békés megye déli részén, Csanádapáca közelében lévő kis településen laknak, ahol én is töltöttem gyerekkoromat.

– *Mikor és hogyan kerültél az igazgatósághoz?*

– A bajai Eötvös József Műszaki Főiskolán szakdolgozatom témája a Kígyósi tározó volt, így a konzulensem, Kotroczó Julianna révén ismerkedtem meg a vízügygel, 2007. augusztus 30-tól dolgozom itt.

– *Mi a feladatod az igazgatóságnál?*

– A Víztisztítási és Vízhasznosítási Osztályon vagyok műszaki ügyintéző. A mindennapos munkákon túl – ami szakmai véleményezés – az a

megtisztelő feladat ért, hogy az EU-s pályázatok előkészítésében, bonyolításában részt vehetek projekt menedzserként. Jelenleg a Fazekaszugifőcsatorna és szivattyútelep fejlesztésére, kapacitásbővítésére

elnyert DAOP pályázat koordinálásával van feladatomban.

Az osztályon készülők, a kizárólagos állami tulajdonú belvízcsatornák vízjogi üzemeltetési engedélyes terveihez a digitális rajzi mellékletek

elkészítése, valamint a kezelői hozzájárulások beszerzése is feladatomban.

Számomra izgalmas kihívásnak tűnik az ár- és belvízvédekezésben való részvétel.

(Azt már csak én teszem hozzá – némi iróniával –, hogy a munkaköri leírásában ugyan nem szerepel, de informatikusi feladatokat is ellát, segítve az osztály idősebb dolgozóit.)

– *Megszoktad a városi életet?*

– Gyulát már nem volt nehéz megszoknom, hisz középiskola után az időm nagy részét Baján töltöttem a főiskolán, nem Gábortelepen. Gyula és környékét nagy szenvedélyem, a kerékpár segítségével már bejártam, délutánonként 20–30 km-t kerekézve.

– *Tudom, hogy versenyzel is, legutóbb hol indultál?*

– Ősszel a Kékestető-Mátraháza Országos Maraton kerékpárversenyen vettem részt, erő próbáló, nagy szintkülönbségű terepen.

– *Barátok, lányok?*

– Szerencsére a vízügynél nagyon sok fiatal dolgozik, így hamar találtam barátokat. Jelenleg nincs barátnóm.

A cikk írója mit tehet: telefonszám a szerkesztőségben.

Málik Emma

Itt járt a Mikulás

András Mikulás immár harmadik alkalommal látogatott el igazgatóságunkhoz, hogy ajándékkal, édességekkel teli csomaggal és műsorral kedveskedjen a résztvevő, mintegy nyolcvan „vízügyes” gyermeknek.

EDR a vízügyi szolgálatban

A magyar kormány az 1031/2003. (IV. 09.) Kormányhatározattal rendelkezett a készenléti és a kormányzati felhasználói kör rádiókommunikációs igényeinek kielégítése céljából, a Schengeni Egyezmény követelményeinek megfelelő, és az Európai Távközlési Szabványosítási Intézet szabványa szerinti Egységes Digitális Rádiótávközlő (EDR) rendszer kiépítését.

A Miniszterelnöki Hivatal által a rendszer megvalósítására kiírt kétfordulós, tárgyalásos közbeszerzési eljárás nyertese a T-Mobile Magyarország Rt. – Magyar Telekom Rt. konzorcium lett, mely megalapította a szolgáltató, üzemeltető céget, a Profeszionális Mobilrádió Zrt.-t (Pro-M. Zrt.).

A rendkívül magas rendelkezésre állást biztosító, zárt rádiótávközlő rendszer célja, hogy olyan profeszionális összeköttetést valósítson meg, amely

gyorsabbá, hatékonyabbá és biztonságosabbá teszi az egyes feladatok végrehajtását a különféle készenléti és rendvédelmi szerveken belül és azok között. Az EDR kiépítését többek között az is indokolta, hogy a korábbi analóg URH rendszerrel az egyes készenléti és rendvédelmi szervek kommunikációja illetéktelen személyek, bűnelkövetők által lehallgatható, illetve akár blokkolható is.

Az EDR magyarországi felhasználói: Rendőrség, Határőrség, Tűzoltóság, Katasztrófavédelem, Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság, Pénzügyminisztérium, Igazságügyi Minisztérium, Miniszterelnöki Hivatal, Nemzetbiztonsági Szolgálatok, Egészségügyi Minisztérium, Országos Mentőszolgálat, Magyar Honvédség.

Az Egységes Digitális Rádiótávközlő Rendszer Magyarországon a

TETRA-technológiával valósul meg a 380-400 MHz-es frekvenciasávban. Ez profeszionális felhasználásra tervezett, nagy kapacitású, digitális, nyalábolt földi diszpečser mobil távközlő rendszer, a csoportkommunikációs szolgáltatások, a mobiltelefonálás, az üzenetküldés és a mobil adatszolgáltatások olyan egyedi kombinációja, amely egyetlen rádióegységről elérhető. Mind szolgáltatásaiban, mind egyéb jellemzőiben rendkívül fejlett technológiát képvisel. Előnye, hogy akadálymentesen képes üzemelni nagy kiterjedésű területen, a háttérzaj kiszűrésével kiváló hangminőséget biztosít, mindig rendelkezésre áll, kevesebb, mint fél másodperces hívásfelépítést garatál, az egyéni hívás mellett csoporthívásra, körözvényhívásra és expressz hívásra, illetve adatátvitelre is alkalmas. Hálózati lefedettség nélkül is üzemel.

Az országos hálózat elkészült, ami Magyarország területén 94%-os lefedettséget valósít meg. A felhasználó szervek számára több mint 40 ezer darab készülék kerül átadásra. A szolgáltatást tíz éven át biztosítja a Pro-M. Zrt.

Igazgatóságunk jelenleg 59 db készülékkel rendelkezik, melyből 4 db asztali, 3 db gépjárműbe szerelt és 52 db kézi terminál.

A 2008. szeptember 21. és 26. között lezajlott nemzetközi katasztrófavédelmi gyakorlat során – melyen részt vettünk –, a rendszer jól vizsgázott. Robosztus, jól használható és megbízható távközlési rendszernek bizonyult.

A készülékek alacsony száma miatt jelenleg csupán részben biztosítható a kívánt és elvárt alkalmazás az igazgatóságunkon belül. Megfelelő, jóval nagyobb ellátottság a későbbiekben várható.

Budás Péter

Vízgazdálkodási Tanács

Évzáró, évvértékelő ülést tartotta a Körös-vidéki Területi Vízgazdálkodási Tanács 2008. december 17-én. A tanácskozáson a résztvevők tájékoztatást kaptak az ár- és belvízvédelmi védművek állapotáról, a védműszemlék tapasztalatairól, valamint az ágazatot átfogó vízgyűjtő-gazdálkodás tervezés ütemtervéről és munkaprogramjáról. Évvértékelő beszámoló hangzott el a Szakmai Bizottság munkájáról. Továbbá bemutatásra kerültek az elkövetkező időszak árvízvédelmi feladatai is. A Tanács 2009 év tavaszán ülésezik ismét.

Japport Magdolna

Halloween party

Boszorkányos szombat hajnallal indult a november, Halloween partyt rendezett az Ifjúsági Klub. Jó kedvből nem volt hiány, ahogy seprűből és boszorkánysapkából sem.

Halloween boszorkák

Használaton kívüli szivattyútelepek

1. rész

A XIX. században a nagy horderejű árvízi szabályozási munkákat szerte az országban vízrendezési munkálatok követték. Megkezdődött a belvízelvezető csatornák építése is. Ennek hatására vált szükségessé a csatornák és a töltésekkel határolt folyók találkozásánál a belvíz átemelésére alkalmas szivattyútelepek építése. Így került sor 1897-1928 közötti időszakban – a kor technikai és technológiai színvonalának megfelelően - előbb gőzüzemű, később az 1925-ös évet követően, egészen 1964-ig már Diesel üzemű szivattyúk beépítésére. A technikai fejlődés hatására 1954-től egyre gyakoribbá vált az elektromos üzemű szivattyútelepek építése is, mely a folyamatos fejlesztések mellett napjainkban is tart.

Néhány helyen egymás mellett több telep is létesült, amely szemléletesen mutatja a különböző időszakok technikai, technológiai fejlettségét, a gőzgéptől az elektromos energia hasznosításáig és az építészeti stílusváltozások is jól láthatók. Példa erre a Hosszúfok I., II., III., IV., a Békésszentandrás I., II., a Békés I., II., vagy a Peres I., II., szivattyútelepek.

Az igazgatóság működési területén több olyan szivattyútelep található, amely jelenleg már nem üzemel. Ennek oka, hogy a mai körülmények között gazdaságosan nem üzemeltethetőek, illetve műszaki szempontból nincsenek meg a működtetéshez szükséges feltételek.

Hosszúfok I. szivattyútelep

Az 1898-ban épült szivattyútelep a Kettős-Körös 14+114 km szelvényében a IV. Hosszúfok-Okányi csatorna torkolatában helyezkedik el. Az eredetileg gőzüzemű szivattyútelepre

1 db Schlick, vízszintes tengelyű centrifugál szivattyú és az azt meghajtó Láng, kompaund kondenzációs gőzgép és annak kiszolgálására Schlick Cornwall kazán lett beépítve. Az átemelt víz a töltésbe épített 800 mm átmérőjű nyomócsövön keresztül jut el a Kettős-Körösbe.

A szivattyútelep eredeti állapotában megmaradt, 1971-ig üzemelt. Ez után került sor 1983-ban a technikai korszerűsítésre, amely során 2 db, egyenként 0,8 m³/s. teljesítményű

elektromos meghajtású, Agroflux 500 E szivattyú lett beépítve az eredeti szívóaknába, amely ma is üzemel az eredeti nyomócsővel együtt.

Jelenleg – 1974 óta – a gőzüzemű szivattyútelep ipari műemlékként, Bodoky Károly nevét viselő vízügyi múzeumként funkcionál, bemutatva a korabeli vízgazdálkodás írásos és tárgyi emlékeit. A telepen kiállítva megtekinthetőek a régen használt vízgépészeti eszközök, gépek, szivattyúk, melyek igazi műszaki értéket képviselnek.

A gépészeti berendezést gyártotta és szerelte: Schlick féle Vasöntöde és Gépgyár Rt.

A gőzgépet gyártotta és szerelte: Láng László Gépgyára.

Folytatás a 12. oldalon

IDŐJÁRÁS

November hónapot az évszakhoz képest lényegesen melegebb, az átlagosnál csapadékszegényebb időjárás jellemezte.

A napi legmagasabb hőmérsékletek +2 °C és +25 °C közöttiek, míg a napi legalacsonyabb hőmérsékletek –6 °C és +13 °C közöttiek voltak. A havi középhőmérséklet +7,3 °C volt, ez az érték 3,1 °C-al magasabb a sokéves átlag +4,2°C-os értékénél.

Talajfagy a nyugati részen alakult ki szórványosan, 1-2 cm mélységben, 24-e és 27-e között.

Az igazgatóság területén átlagosan 32,0 mm csapadék hullott, ami elmaradt az erre az időszakra jellemző november havi sokéves átlagtól.

A csapadékmérő állomások közül a legnagyobb csapadékmennyiséget, 39,0 mm-t, Remete állomáson mérték, míg a legkevesebb csapadék, 21,0 mm, Békéscsaba állomáson hullott.

A talajvíz – a vizsgált kutak adatai alapján – a november havi sokéves átlag (342 cm) alatt, csupán 1cm-rel volt mélyebben (343 cm).

Talajvízszint-megfigyelő kútjainkban a hónap folyamán átlagosan 22 cm vízszintsüllyedés volt tapasztalható, a talajvíz – helytől függően – a terepszint alatt 244 cm (Szabadkígyós, süllyedő) és 457 cm (Békés-Vízesfás pusztá, süllyedő) közötti mélységben volt.

December hónapot az évszakhoz képest lényegesen melegebb, az átlagosnál jóval csapadékosabb időjárás jellemezte.

A napi legmagasabb hőmérsékletek –5 °C és +15 °C közöttiek, míg a napi legalacsonyabb hőmérsékletek –8 °C és +8 °C közöttiek voltak. A havi középhőmérséklet, köszönhetően a 20-ig tartó magasán átlag felüli melegnek, +3,2 °C volt, ez az érték 3,9 °C-al magasabb a sokéves átlag –0,7 °C-os értékénél.

Talajfagy a nyugati területen alakult ki szórványosan 1-2 cm mélységben 20-a után. A hónap utolsó napjaira már az igazgatóság egész területén 3-9cm mélységig hatolt a fagy.

Az igazgatóság területén átlagosan 64,4 mm csapadék hullott, ami bőven meghaladja az erre az időszakra jellemző december havi sokéves átlagot.

A csapadékmérő állomások közül a legnagyobb csapadékmennyiséget, 85,1 mm-t, Kondoros állomáson mérték, míg a legkevesebb csapadék, 35,1 mm, Békéscsaba állomáson hullott.

Jelentősebb nagyságú hótakaró 25-én borította az igazgatóság területét 1-5 cm vastagságban.

A havonként lehullott csapadékmennyiségek és a sokéves átlag alakulása az alábbi:

Megnevezés	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.	Össz.
Sokéves átlag (mm)	47,7	42,1	48,2	46,8	39	223,8
2008. évben (mm)	38	43,9	18,2	32	64,4	196,5
Eltérés az Átlagtól (mm)	-9,7	1,8	-30	-14,8	25,4	-27,3

Az utóbbi 5 hónap során a csapadékösszegekből hiányt olvashatunk ki a sokéves átlaghoz képest, annak 87,8%-a hullott le. Az aktuális hidrológiai évben az eltelt két hónap, november és december után a csapadék többletet mutat a sokéves átlaghoz képest, annak 112%-át teszi ki.

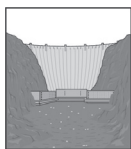
A Körösök hegyvidéki vízgyűjtő területén két csapadékos időszak alakult ki. Először novemberben 20-át követően, majd december második felében. A lehullott mennyiségeket tekintve több alkalommal 20 mm-t meghaladó csapadékot mértek. A magasabban fekvő területeken a csapadék hó alakjában hullott, így Biharfüreden és Vagyázón tartósan alakult ki hótakaró. A hórétg vastagsága a két hónap alatt jelentősen váltakozott. A legnagyobb érték (67 cm) Biharfüreden fordult elő november 24-én.

A talajvíz – a vizsgált kutak adatai alapján – a december havi sokéves átlag (344 cm) felett állt, 19 cm-rel helyezkedett el magasabban (325 cm).

Talajvízszint-megfigyelő kútjainkban a hónap folyamán átlagosan 18 cm vízszintemelkedés volt tapasztalható, a talajvíz – helytől függően – a terepszint alatt 237 cm (Szabadkígyós, emelkedő) és 459 cm (Doboz-Gerla, süllyedő) közötti mélységben volt.

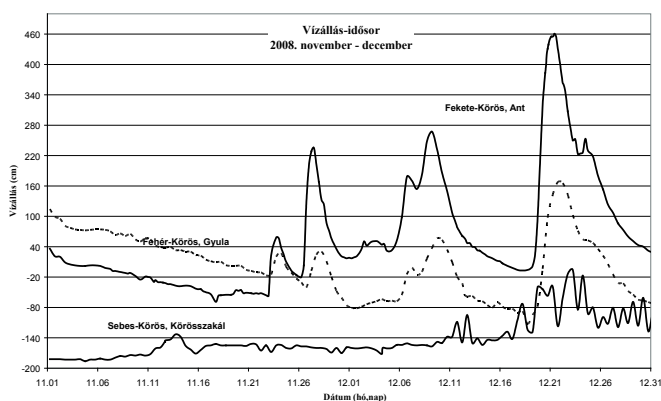
Jobbágy Zoltán

VÍZRAJZ

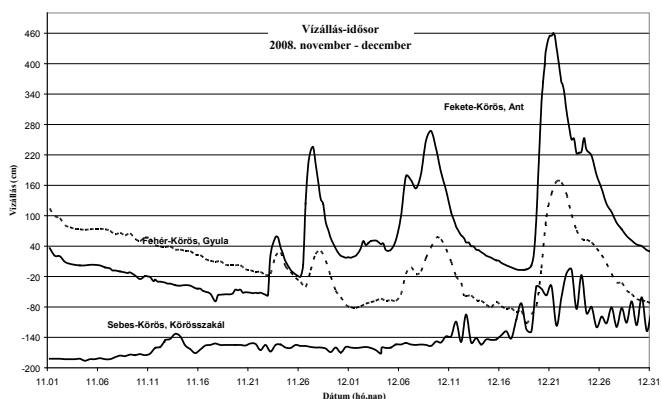

A november 23-ig tartó száraz időszak a határon túlról érkező vízmennyiségeknél továbbra is éreztette hatását a Körösökön. A vízhozamértékek továbbra is kis értékűek maradtak. Változást a csapadékos időszak kezdete jelentett, mikortól kisebb pulzálásokkal vízszintingadozások alakultak ki folyóinkon. Legjelentősebb emelkedés a karácsonyi ünnepek előtt jött létre, de tetőzését tekintve a Fekete-Körösön, az országhatár közelében csak megközelítette az I. fokú árvízkezülségi szintet. Duzzasztóink közül a fehér-körösi Gyulai duzzasztó üzemelt az év végéig, két rövid, pár napos szünetet leszámítva folyamatosan. A Hármaskörösön levő Békésszentandrás duzzasztó november 28-án befejezte üzemelését.

Legnagyobb változás a jég megjelenése volt. A tartós, hideg idő következtében a lassabb sebességű vízfolyásokon jégképződés indult el december utolsó napjaiban. Kezdetben parti jég, majd 10-20 %-os jégzajlás jött létre, a jég vastagsága szilveszterkor 1-2 cm volt.

A vízkészlet növelése érdekében a tiszai víz betáplálása tovább folytatódott. A betáplálás négy ágon keresztül történt. A Keleti-főcsatornán Bakonszegnél a Berettyóba, a Hortobágy-Berettyó-főcsatornán Ágotánál, a Nagykunsági-főcsatorna nyugati ágán Ócsödnél és a keleti ágon, Túrkevénnél. Jelentős változás a Nagykunsági-főcsatorna keleti és nyugati ágán következett be, amelyeken a vízbetáplálás december hónapban szünetelt.

Néhány jellemző állomás vízhozam értéke
november 30-án december 31-én

	(m ³ /s)	(m ³ /s)
Fehér-Körös, Gyula	15,9	13,3
Fekete-Körös, Sarkad-Malomfok	19,8	20,9
Kettős-Körös, Békés	36,0	31,8
Sebes-Körös, Körösszakál	4,90	26,5
Sebes-Körös, Körösladány	8,80	19,4
Berettyó, Szeghalom	6,50	7,20
Hármaskörös, Gyoma	44,8	71,9
Hármaskörös, Kunszentmárton	75,0	93,4

Kurilla Lajos

VÍZMINŐSÉG

Felszíni vizeink vízminőségi osztályba sorolása az MSz 12749 szabvány szerint, a Tiszántúli Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által, a VKI monitoring keretében végzett vizsgálatok alapján.

Minősítési időszak 2008 november 1 – december 31. Mintaszám: ■

Mintavételi hely	■	A.	B.	C.	D.	E.
Fehér-Körös Gyulavári 9,3 fkm	2	I*	I	I	V	II
Fekete-Körös Sarkad 16,1 fkm	2	I*	I	I	V	II
Kettős-Körös Békés duzz. felett	2	I*	I	-	V	II
Kettős-Körös Mezőberény kh.	2	II**	IV	V	V	I
Sebes-Körös Körösszakál 59,4 fkm	2	II*	III	I	V	II
Sebes-Körös Körösladány 10,10 fkm	2	II**	III	-	V	II
Hármaskörös Gyoma 79,3 fkm	2	II**	III	IV	V	II
Hármaskörös B.szentandrás 48,0 fkm	2	II**	III	V	V	II
Élővíz-csatorna Veszely 24,2 fkm	1	-	III	-	V	II
Élővíz-csatorna Békés torkolat 0,40 fkm	2	III	IV	IV	V	II

Jelmagyarázat:

A csoport: az oxigénháztartás jellemzői
B csoport: nitrogén és foszforháztartás jellemzői
C csoport: mikrobiológiai jellemzők
D csoport: mikroszennyezők toxicitása
E csoport: egyéb jellemzők

I. osztály: kiváló víz
II. osztály: jó víz
III. osztály: tűrhető víz
IV. osztály: szennyezett víz
V. osztály: erősen szenny. víz

* BOI, összes szerves szén és szaprobitási index nélkül, egy vizsgálat alapján
** csak KOIk alapján

A VKI előírásainak megfelelő monitorozás óta a vizsgált paraméterek köre és gyakorisága mintavételi helyenként eltérő, ezért a minősítés a vízfolyások vízminőségének összehasonlítására nem alkalmas, a vízminőségi osztályba sorolás az egyes csoportoknál vizsgált paraméterek alapján történt.

Üzemellenőrző mérések:

November-december hónapban üzemellenőrző mérést nem végeztünk.

Vízminőségi kárelhárítás:

Igazgatóságunk területén vízminőségi kárelhárítást igénylő káresemény nem történt.

Dr. Vasas Ferencné

SZEMÉLYÜGYI HÍREK

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonyt létesített:

Molnár Katalin ügyintéző munkakörben, 2008. november 1-től a Pályázati Osztálynál.

Mátyásiné Nagy Orsolya ügyintéző munkakörben, 2008. november 1-től 2009. április 30-ig az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztálynál.

Tímár Attila árvízvédelmi ügyintéző munkakörben, 2008. november 1-től az Árvízvédelmi Osztálynál.

Berki Attila vízkészlet-gazdálkodási ügyintéző munkakörben, 2008. november 1-től a Vízgazdálkodási Osztálynál.

Horváth János könnyű-és nehézgépezelő munkakörben, 2008. november 1-től a Szarvasi Szakasz mérnökségnél.

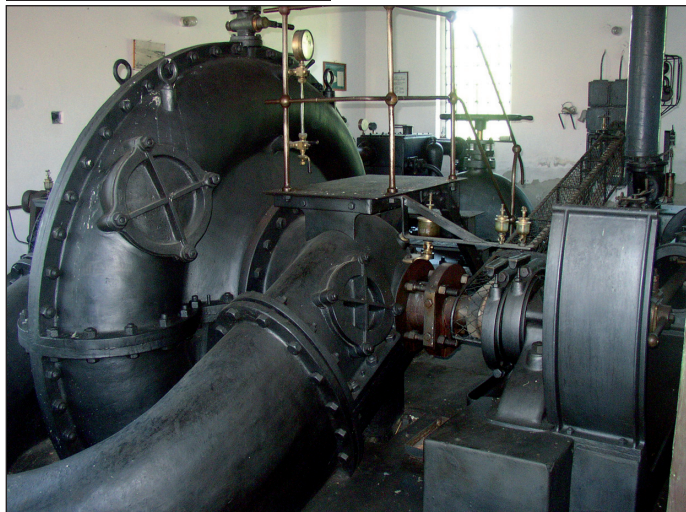
Szimlikó Endre duzzasztó karbantartó munkakörben, 2008. november 1-től a Szeghalmi Szakasz mérnökségnél.

Domonkos Szabolcs ügyintéző munkakörben, 2008. december 1-től a Vízgazdálkodási Osztálynál.

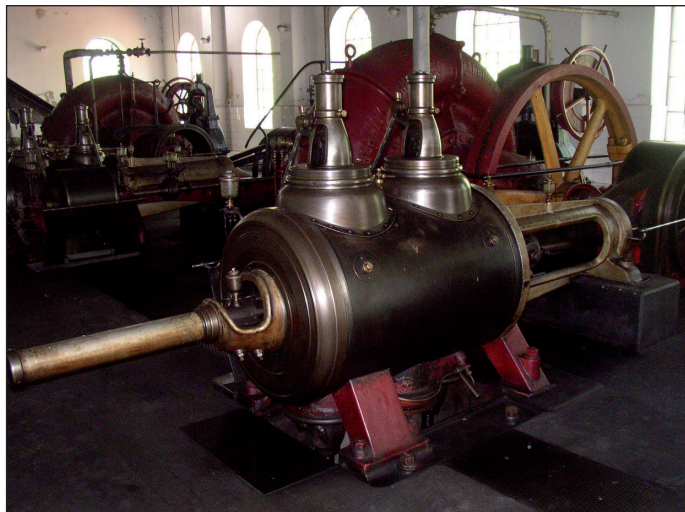
Használaton kívüli szivattyútelepek

1. rész

➔ Folytatás a 10. oldalról

Hosszúfok I. szivattyútelep

Hosszúfok III. szivattyútelep

Szivattyú vízszállítása	1,08 m ³ /sec
Meghajtó gőzgép teljesítménye	80 LE – 80-120 ford/min. mellett
Emelési magasság	2,9 m
A szivattyú szívócsonk átmérője	800 mm
A szivattyú nyomócsonk átmérője	800 mm
Nyomócső hossza	85 m
A szén tárolása szabadban történt	

Szivattyú vízszállítása	2x3,0 m ³ /sec
Meghajtó gőzgép teljesítménye	2x300 LE – 138 ford/min. mellett
Emelési magasság	4,3 m
A szivattyú szívócsonk átmérője	2x700/1400 mm
A szivattyú nyomócsonk átmérője	2x1000 mm
A közös nyomócső szivattyúként	1600 mm
Nyomócső hossza	15,75 m
Tárolt szénmennyiség	525 tonna (21 napra elegendő)
A szén tárolása fedett színben történt	

Hosszúfok III. szivattyútelep

Az 1916-ban épült szivattyútelep a Kettős–Körös 14+494 tkm szelvényében a Hosszúfok-Határér-Köleséri-főcsatorna torkolatában helyezkedik el. A gőzüzemű szivattyútelepre 2 db Schlick-Nicholson kettős beömlésű centrifugál szivattyú és az azt meghajtó ugyancsak 2 db Schlick-Nicholson kompaund gőzgép és 3 db lángcsöves Cornwall kazán lett beépítve. Az átemelt víz a töltésbe épített 2 db 1600 mm átmérőjű nyomócsövön keresztül – ami egyben gravitációs kivezetésre is alkalmas – jut el a Kettős-Körösbe.

A szivattyútelep eredeti állapotában megmaradt, 1980-ig üzemelt. Az 1980 évi árvízkor előntött hosszúfoki területen leg hamarabb ezt a telepet lehetett beindítani. A kazánok még 1985. október 25-ig rendelkeztek kazánbiztosi engedéllyel. Ezt követően került sor a szivattyútelep üzemén kívül helyezésére.

Jelenleg – 1985 óta – a gőzüzemű szivattyútelep ipari műemlékként funkcionál.

Építető: Fekete-Körösi Ármentesítő Társulat

A terveket Olbricht H. M. készítette.

A gépészeti berendezést gyártotta és szerelte: Schlick-Nicholson Gép-, Waggon és Hajógyár Rt.

(Folytatás a következő számban.)

Frolyó Miklós

F.: KÖR-KÖVIZIG 5700 GYULA, Városház utca 26.

Díj hitelezve
Körzeti Postahivatal
GYULA I. 5701

NYOMTATVÁNY

KÖRÖS-VIDÉKI
hírlevél

Kiadó: Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság. Felelős kiadó: Bak Sándor igazgató
Szerkesztőbizottság vezetője: Galbáts Zoltán műszaki igazgatóhelyettes főmérnök,
tagjai: Batai Jánosné, Japport Magdolna és Cserkúti Andrásné
5700 Gyula, Városház utca 26. Tel.: 66/526-400*, Fax: 66/526-407
E-mail: korkovizig@korkovizig.hu, www: korkovizig.hu
Megjelenik kéthavonta 500 példányban. Nyomtatás: Aeropress Nyomda, Békéscsaba, tel.: 66/453-916